

ประกาศคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร
เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาอุทธรณ์การขึ้นทะเบียนหนี้และการจัดการหนี้ของเกษตรกร
พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขประกาศคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาอุทธรณ์การขึ้นทะเบียนหนี้และการจัดการหนี้ของเกษตรกร ให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๗/๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร เรื่อง การพิจารณาอุทธรณ์การขึ้นทะเบียนหนี้และการจัดการหนี้ของเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบกับมติคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖ คณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาอุทธรณ์การขึ้นทะเบียนหนี้และการจัดการหนี้ของเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาอุทธรณ์การขึ้นทะเบียนหนี้และการจัดการหนี้ของเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันทีประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๔ หลักเกณฑ์การพิจารณาอุทธรณ์นี้ใช้เป็นหลักเกณฑ์ประกอบการพิจารณาของ คณะอนุกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจังหวัด คณะทำงานที่คณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร แต่งตั้ง และคณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์การพิจารณาอุทธรณ์จะต้องพิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้

๕.๑ ความเป็นเกษตรกร ตามระเบียบ ว่าด้วยเกษตรกร

๕.๒ การนำเงินกู้ไปใช้ประกอบเกษตรกรรมตามมาตรา ๓๗/๑

ข้อ ๖ การพิจารณาคุณสมบัติความเป็นเกษตรกรให้ใช้เกณฑ์การพิจารณาตามระเบียบ คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ว่าด้วยเกษตรกร หากมีคุณสมบัติถูกต้องจะพิจารณาการนำเงินกู้ไปใช้ในกิจกรรมการเกษตรหรือไม่ หากคุณสมบัติไม่ถูกต้องจะไม่พิจารณาองค์ประกอบอื่นและไม่เห็นควรให้ผ่าน การอุทธรณ์

ข้อ ๗ การพิจารณาการนำเงินกู้ไปใช้ในกิจกรรมการเกษตรให้เป็นไปตาม มาตรา ๓ “เกษตรกรรม” หมายความว่า การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การจับสัตว์น้ำ การใช้และบำรุงรักษาทรัพยากร จากที่ดิน น้ำ และป่าไม้อย่างยั่งยืน และให้หมายความรวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มการแปรรูป การจำหน่าย ซึ่งเป็น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การจับสัตว์น้ำ การใช้และบำรุงรักษาทรัพยากรจากที่ดิน น้ำ และป่าไม้อย่างยั่งยืน และการอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

/ข้อ ๘ การพิจารณา...

ข้อ ๘ การพิจารณาอุทธรณ์ให้พิจารณาเป็นรายสัญญาการกู้เงิน ดังนี้

๘.๑ กรณีมี ๑ สัญญา ให้พิจารณาการนำเงินกู้ไปใช้ในกิจกรรมการเกษตรในสัดส่วนที่มากกว่ากิจกรรมอื่น

๘.๒ กรณีมีมากกว่า ๑ สัญญา และสัญญาใดมีหลักประกันการกู้ร่วมกัน ให้พิจารณา รวมกัน โดยให้พิจารณาการนำเงินกู้ไปใช้ในกิจกรรมการเกษตรในสัดส่วนที่มากกว่ากิจกรรมอื่น

๘.๓ กรณีมีมากกว่า ๑ สัญญา โดยมีหลักประกันการกู้แยกกันในแต่ละสัญญา ให้พิจารณาทีละสัญญา โดยให้พิจารณาการนำเงินกู้ไปใช้ในกิจกรรมการเกษตรในสัดส่วนที่มากกว่ากิจกรรมอื่น

๘.๔ กรณีเกษตรกรยื่นอุทธรณ์หลายสถาบันเจ้าหนี้ ให้พิจารณาทีละสถาบันเจ้าหนี้ โดยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาเดียวกัน

ข้อ ๙ เกษตรกรที่ยื่นอุทธรณ์ต้องมีการแจกแจงรายละเอียดการใช้จ่ายเงินที่ได้จากการกู้ยืมเงินทุกสัญญา โดยแจกแจงรายละเอียดการใช้จ่ายเงินทีละสัญญา พร้อมแนบเอกสารหลักฐานประกอบในแต่ละรายการให้ครบถ้วน โดยให้พิจารณาคำขอกู้ยืมเงิน และ/หรือสัญญากู้ยืมเงินประกอบการพิจารณา

ข้อ ๑๐ การพิจารณาจะพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกษตรกรนำเสนอประกอบพยานหลักฐานในสำนวนอุทธรณ์ ซึ่งพยานหลักฐานต้องสอดคล้องและมีความสัมพันธ์กันในเรื่องของเวลาการใช้จ่ายเงินและช่วงเวลาที่กู้ยืมเงิน เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานมีน้ำหนักน่าเชื่อถือและเกษตรกรมีการใช้จ่ายเงินในกิจกรรมการเกษตร ในสัดส่วนที่มากกว่ากิจกรรมอื่น จึงเห็นควรให้ผ่านการอุทธรณ์

ข้อ ๑๑ การทำกิจกรรมการเกษตรต้องประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน จึงได้สิทธิพิจารณาอุทธรณ์ ได้แก่

ขั้นตอนที่ ๑ การผลิต พิจารณาจากเกษตรกรเป็นผู้ผลิตโดยตรง

ขั้นตอนที่ ๒ การแปรรูป การเพิ่มมูลค่าผลผลิต พิจารณาจากการนำผลผลิตของตนเองมาแปรรูป

ขั้นตอนที่ ๓ การจำหน่าย พิจารณาจากการเป็นผู้ผลิต แปรรูป และจำหน่ายผลผลิตของตนเอง ทั้งนี้ การดำเนินกิจกรรมทั้ง ๓ ขั้นตอน ให้หมายความรวมถึงการรวบรวมผลผลิตจากเกษตรกรสมาชิกกลุ่มหรือจากเกษตรกรภายในชุมชน เพื่อแปรรูปและจำหน่ายด้วย

ข้อ ๑๒ กรณีการนำเงินที่ได้จากการกู้ยืมไปซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักร ยานพาหนะ หรือก่อสร้างอาคารสถานที่ ให้พิจารณาถึงความสัมพันธ์กับกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรที่ดำเนินการอยู่ หากพิจารณาเห็นว่าการซื้อดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเกษตร ๓ ขั้นตอน ตามข้อ ๑๑ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร

ข้อ ๑๓ กรณีที่วัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินเพื่อซื้อที่ดิน อาคาร ปลูกสร้างอาคาร หรือวัตถุประสงค์อื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาที่อยู่อาศัย ให้พิจารณาตามข้อเท็จจริง ดังนี้

๑๓.๑ พิจารณาจากหลักทรัพย์ค้ำประกันเป็นทรัพย์มรดก ที่ดินเดิมและหรือบ้านอาคารเดิม นำไปจำนองกับสถาบันเจ้าหนี้และเกษตรกรได้รับเงินที่ได้จากการกู้ยืมทั้งจำนวนในคราวเดียวกัน จึงมีความเป็นไปได้ที่นำเงินกู้ไปใช้ในการเกษตร โดยให้พิจารณาจากพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือว่าได้นำเงินที่กู้ยืมไปใช้ในกิจกรรมการเกษตรมากกว่ากิจกรรมอื่นมาประกอบการพิจารณา

๑๓.๒ กรณีการซื้อที่ดินและหรือบ้าน อาคาร หรืออาคารชุด จากโครงการบ้านจัดสรร หรือบ้านมือสอง หรือซื้อที่ดินที่มีการชำระเงินให้เจ้าของที่ดินและหรือบ้าน อาคาร โดยมีการโอนกรรมสิทธิ์และจดจำนองเสร็จสิ้นในวันเดียวกัน ให้เกษตรกรแสดงหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่ามีเงินเหลือไปใช้จ่ายในกิจกรรมการเกษตรในสัดส่วนที่มากกว่ากิจกรรมอื่นหรือไม่

๑๓.๓ กรณีการกู้เพื่อปลูกสร้างบ้าน อาคาร หากมีการระบุในสัญญาว่าสถาบันเจ้าหนี้มีจ่ายเงินกู้ เป็นงวดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานก่อสร้าง ให้พิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกษตรกรนำเสนอประกอบพยานหลักฐาน ว่าเกษตรกรนำเงินที่ได้จากการกู้ไปใช้จ่ายในกิจกรรมการเกษตร ในสัดส่วนที่มากกว่ากิจกรรมอื่นหรือไม่

ข้อ ๑๔ กรณีกู้ยืมเงินมาเพื่อซื้อที่ดิน ที่นา ที่สวน ที่ไร่ หรือที่ดินพื้นที่ทำการเกษตรอื่นไม่ว่าจะเป็นการซื้อที่ดินเปล่ามาทำการเกษตรภายหลัง หรือซื้อที่ดินที่มีการทำการเกษตรอยู่ก่อนแล้ว ต้องมีหลักฐานการซื้อขายหรือเอกสารอ้างอิงที่ชัดเจน โดยมีความสัมพันธ์ในเรื่องของระยะเวลาการซื้อขายและระยะเวลาการกู้ยืมเงิน หากเกษตรกรซื้อที่ดินมาเพื่อทำการเกษตรในพื้นที่นั้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่นั้นด้วยตนเอง ให้ถือว่าการซื้อที่ดินนั้นเป็นการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร

ข้อ ๑๕ กรณีกู้ยืมเงินไปดำเนินกิจกรรมการรวบรวมผลผลิตการเกษตรเพื่อจัดจำหน่าย หรือการแปรรูป ให้พิจารณาถึงความสัมพันธ์กับกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรที่ดำเนินการอยู่ โดยเกษตรกรต้องเป็นผู้ทำการผลิตผลผลิตนั้นด้วยตนเอง และสามารถรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรสมาชิกองค์กรหรือเกษตรกรภายในชุมชนมาเพื่อแปรรูปและจัดจำหน่ายได้ โดยถือว่าการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวเป็นการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่เกษตรกรได้กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน และนำเงินมาลงทุนทำการเกษตรในพื้นที่เช่าหรือพื้นที่ที่เจ้าของยินยอมให้ใช้ประโยชน์ โดยไม่มีหลักฐานสัญญาเช่า หรือหลักฐานการทำประโยชน์อื่นใดมาแสดง เกษตรกรสามารถนำพยานหลักฐาน พยานบุคคล หรือพยานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวพร้อมข้อเท็จจริงตามที่กล่าวอ้าง มาประกอบการพิจารณาได้

ข้อ ๑๗ กรณีที่มีปัญหาการปฏิบัติตามประกาศนี้ให้คณะกรรมการจัดการหนี้มีอำนาจวินิจฉัยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจัดการหนี้ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖

(นายจาริก บุญพิมพ์)

ประธานกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร

ตารางเปรียบเทียบการแก้ไข

ประกาศหลักเกณฑ์การอุดหนุน ๒๕๖๕	ประกาศหลักเกณฑ์การอุดหนุน ๒๕๖๖
ข้อ ๑๒ กรณีการนำเงินที่ได้จากการกู้ยืมไปลงทุนซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักร และก่อสร้างอาคารสถานที่ ให้พิจารณาความเหมาะสมกับกิจกรรมที่ดำเนินการ ให้อยู่ในรูปแบบของกิจกรรมการเกษตร ๓ ขั้นตอน โดยไม่ใช้กิจกรรมในลักษณะเชิงธุรกิจ และให้พิจารณาจากขนาดพื้นที่ทำการเกษตรศักยภาพในการบริหารจัดการ หรือพิจารณาตามข้อเท็จจริงด้านแรงงานในครัวเรือนและองค์ประกอบอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการกิจกรรมที่ใช้ประกอบการพิจารณา	ข้อ ๑๒ กรณีการนำเงินที่ได้จากการกู้ยืมไปซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักร ยานพาหนะ หรือก่อสร้างอาคารสถานที่ ให้พิจารณาถึงความสัมพันธ์กับกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรที่ดำเนินการอยู่ หากพิจารณาเห็นว่าการซื้อดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเกษตร ๓ ขั้นตอน ตามข้อ ๑๑ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร
ข้อ ๑๔ กรณีกู้ยืมเงินมาเพื่อซื้อที่ดิน ที่นา ที่สวน ที่ไร่ หรือที่ดินพื้นที่ทำการเกษตรอื่น ต้องเป็นที่ดินที่ถูกต้องตามกฎหมาย สามารถซื้อขายและโอนกรรมสิทธิ์ได้ และมีขนาดพื้นที่ที่เหมาะสมกับกิจกรรมที่ทำ เว้นแต่การซื้อที่ดินทำการเกษตรที่เป็นมรดกตกทอดให้พิจารณาเป็นรายๆ ตามความเหมาะสม โดยเน้นกิจกรรมการดำรงชีพมากกว่าการพาณิชย์ ภายใต้กระบวนการตามข้อ ๑๑ โดยการซื้อที่ดินต้องมีเอกสารสิทธิและหลักฐานการซื้อขายที่ชัดเจน และมีความสัมพันธ์ในเรื่องของระยะเวลาการซื้อขายและระยะเวลาการกู้ยืมเงิน โดยเกษตรกรซื้อที่ดินมาเพื่อทำเกษตรในพื้นที่นั้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้ลงทุนและหรือทำการเกษตรในพื้นที่นั้นด้วยตนเอง	ข้อ ๑๔ กรณีกู้ยืมเงินมาเพื่อซื้อที่ดิน ที่นา ที่สวน ที่ไร่ หรือที่ดินพื้นที่ทำการเกษตรอื่น ไม่ว่าจะเป็นการซื้อที่ดินเปล่ามาทำการเกษตรภายหลัง หรือซื้อที่ดินที่มีการทำการเกษตรอยู่ก่อนแล้ว ต้องมีหลักฐานการซื้อขายหรือเอกสารอ้างอิงที่ชัดเจน โดยมีความสัมพันธ์ในเรื่องของระยะเวลาการซื้อขายและระยะเวลาการกู้ยืมเงิน หากเกษตรกรซื้อที่ดินมาเพื่อทำการเกษตรในพื้นที่นั้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่นั้นด้วยตนเอง ให้ถือว่าการซื้อที่ดินนั้นเป็นการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร
ข้อ ๑๕ กรณีการรวบรวมผลผลิตการเกษตรเพื่อการจำหน่ายหรือการแปรรูปผลผลิตการเกษตร เกษตรกรต้องเป็นผู้ทำการผลิตผลผลิตนั้น โดยสามารถรับซื้อเพื่อรวบรวมผลผลิตจากเกษตรกรสมาชิกภายในกลุ่ม หรือรับซื้อจากเกษตรกรภายในชุมชนเพื่อนำผลผลิตมาแปรรูปและจัดจำหน่าย	ข้อ ๑๕ กรณีกู้ยืมเงินไปดำเนินกิจกรรมการรวบรวมผลผลิตการเกษตรเพื่อจัดจำหน่ายหรือการแปรรูป ให้พิจารณาถึงความสัมพันธ์กับกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรที่ดำเนินการอยู่ โดยเกษตรกรต้องเป็นผู้ทำการผลิตผลผลิตนั้นด้วยตนเอง และสามารถรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรสมาชิกองค์กรหรือเกษตรกรภายในชุมชนมาเพื่อแปรรูปและจัดจำหน่ายได้ โดยถือว่าการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวเป็นการดำเนินกิจกรรม ด้านการเกษตร
ข้อ ๑๖ กรณีที่เกษตรกรได้กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน และนำเงินมาทำการเกษตรในพื้นที่เช่า สามารถนำมาประกอบการพิจารณาได้ตามข้อเท็จจริงพร้อมพยานหลักฐานที่เกษตรกรนำเสนอ	ข้อ ๑๖ ในกรณีที่เกษตรกรได้กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน และนำเงินมาลงทุนทำการเกษตร ในพื้นที่เช่าหรือพื้นที่ที่เจ้าของยินยอมให้ใช้ประโยชน์ โดยไม่มีหลักฐานสัญญาเช่า หรือหลักฐานการทำประโยชน์อื่นใดมาแสดง เกษตรกรสามารถนำพยานหลักฐาน พยานบุคคล หรือพยานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวพร้อมข้อเท็จจริงตามที่กล่าวอ้างมาประกอบการพิจารณาได้